

הנוראים

לפניך" עד "אבינו מלכנו" כתבנו בספר סליחה ומחילה", החzon בקול והקהל חוזרים אחריו.

אמירת מזמור הילל

כו) אחר "אבינו מלכנו" אומר הש"ץ קדיש התקבל. ואין אומרים הילל בר"ה ויוה"כ אף שם חנים, כמו שmbiah הגמי' במסכת ראש השנה (ל"ב:) אמר רבי אביהו, אמרו מלאכי השרת לפניו הקדוש ברוך הוא, רבונו של עולם, מפני מה אין ישראל אומרים שירה לפניך בראש השנה וביום הכפורים. אמר להם, אפשר מלך יושב על כסא דין וספרי חיים וספרי מתים פתווחין לפניו וישראל אומרים שירה (פירוש: בתמיה), ע"כ. (וראה ביאור בזה במילואים לר"ה סימן י"ד).

והאומרים תהלים בכל יום ואירועם להם בראש השנה סדר הילל, מותרים לאמרו כסדר ואין צריכים לדלג, כיון שאין אומרים אותו דרך שירה, אלא דרך תחינה ובקשה (סימן תפ"ד מג"א סק"א ומ"ב סק"ב).

כד) יש לעמוד בעת אמרת אבינו מלכנו (ערוך השולחן סימן תפ"ד ס"ב). ואולי טעמו משום שנתייסד מפי ר' עקיבא נגד ברכות מציאות של שמונה עשרה (קדאיתא בתענית כ"ה: - לבוש סימן תפ"ד ס"א ע"ש החשבון), ולכן הוא מעין שמו"ע ויש לאמרו בעמידה. ונוהגים לפתח את ארון הקודש לאמירת "אבינו מלכנו", וזה סיבה נוספת לעמוד (בדלעיל ס"ד).

כה) יש מקומות שאומרים כל "אבינו מלכנו" ברכף אחד, ויש מקומות שבאמצעם הש"ץ והקהל אומרים כמה מהם בקול רם (והביא המתה אפרים מנהג זה בשינוי קל כמה שנוהג אצלנו, בסימן תר"ב סי"ג). אבל יש שלא הי' ניחא להם במה שאומרים רק חלק מה"אבינו מלכנו" בקול, דמה השתנו בקשوت אלו משאר "אבינו מלכנו". אבל נלען"ד שמנהג זה הוא מנהג מלכנו". אבל כשאומרים הרבה תחינות אחת טוב, כי כשאומרים הרבה תחינות אחת אחרי השניה קשה לכוין היטב, אבל כשמשנים את אופן האמירה באמצע, זה מעורר הכוונה. וכן הוא מנהגנו לומר מ"אבינו מלכנו החזירנו בתשובה שלימה